

La pell aixecada d'un home

relat que serveixen perquè Pons introdueixi alguna interpretació sobre la narració històrica o tot d'idees sobre la composició en un llibre que, de fet, són tres obres en una: una biografia (la de Bàrbara), una autobiografia i una acolorida crònica social de la Barcelona de l'època encara massa fosca del franquisme.

Bàrbara comença com una investigació periodística (com Modiano, posem per cas, comença sempre els seus llibres): fa més de cinquanta anys que es va perdre la pista d'aquesta singular minyona, una noia del morro fort ("Bàrbara de nom i de fets"). Un Pons que s'acosta a la setantena està resolt a trobar-la, si és que encara és viva (ell només tenia deu anys, quan la noia va haver de marxar de la casa Pons, perquè la família, presumptament, ja no en podia assumir el pagament). Per això, l'autor, feliçment jubilat, es planta un dia a Albalate i comença a preguntar per ella. D'entrada, no se n'acaba de sortir, però a poc a poc anirà trobant llum per a la seva recerca.

Particularment, m'interessen molt més els episodis referents a l'autor o a la família –tres exemples diferents: l'explicació del naixement de l'afició lectora de Pons, el seu bateig de foc periodístic al *Ciero* i la revelació del cognom artístic *Tramvia* del seu germà Oriol, el preferit de la Bàrbara, per cert– que no pas aquells passatges que es refereixen a la història general. Si, al final, Pons troba o no troba la Bàrbara no és res que hagi de revelar. Hi ha, però, emoció en les últimes pàgines. I un *penchant* novel·lesc, com si diguéssim. *

grafiat, sinó al lector", explica l'autor. Aquesta *Bàrbara* –que no té res a veure amb la de Prévert, per cert– es llegeix, en el seu doble eix, amb plaer. Com si fos una novel·la, que se sol dir.

Un doble eix, sí: el de la narració, diversa, en primera persona; i el d'uns fragments en segona persona que formen com una mena de veu de la consciència que va advertint (o amonestant) el cronista dels fets, aquell jo del gros principal del llibre. I componen, tots aquests fragments en lletra inclinada, un contrapunt a la resta del

Diu la citació inicial d'aquest llibre (una frase de Dostoievski): "Aixequem la pell d'un home i hi trobareu una novel·la." Doncs bé, Agustí Pons, eximi biògraf, periodista veterà, experimentat cronista literari, finalment s'ha decidit a aixecar-se la pell pròpia, i n'ha sortit aquest llibre que no és ben bé una autobiografia, i encara menys, una novel·la (tot i que participa de tots dos gèneres), sinó potser més aviat un llibre de memòries protagonitzat per ell i, entre alguns altres personatges de diversa definició narrativa, per la senyora que ha donat títol i substància al projecte: Bàrbara Martín. En els anys cinquanta aquesta Bàrbara era una jove neta del poble d'Albalate del Arzobispo, a Terol, que va arribar, després que ho fessin altres germans seus, a la ciutat de Barcelona i es va posar a servir a casa dels Pons. La minyona d'una família de casa bona, doncs. S'hi va estar menys de deu anys. La dona va morir ara en fa un. Agustí Pons, amb el seu llibre, li ret un delicat homenatge. "Un biògraf no es deu ni a un editor, ni a l'Acadèmia, ni a la família del bio-

Agustí Pons ha escrit una obra que barreja la biografia i la crònica
ALBERT SALAMÉ

BÀRBARA
Agustí Pons

Editorial: Proa
Barcelona, 2015
Pàgines: 256
Preu: 19 euros

NOVEL·LA ÒSCAR MONTFERRER

La segona de Harry Hole

Escarabats és la segona novel·la de Jo Nesbo que formen un cicle que de protagonista té el detectiu Harry Hole, una figura que encarna el rol de l'antiheroi esquerp amb un costat fosc i que el marca de manera inevitable.

En aquesta novel·la –i com en la resta de la saga–, l'autor fa anar dos jocs de cartes a l'hora de posar a prova la seva capacitat de seducció: d'una banda, hi ha la creació del personatge principal; de l'altra, hi ha la trama policial que desenvolupa.

Pel que fa a Hole, aquest detectiu no pot defugir els límits del clicé a partir del qual

està construït. El seu captivament es mou en pràcticament tots els casos en el territori del previsible. En això, no cal veure-hi un defecte, perquè Nesbo té un bon domini de l'art narrativa i no es permet el luxe de deixar la seva criatura de referència en mans de la deixadesa i el ridícul. En cert sentit, la coherència a l'hora de dibuixar i afinar els trets de Hole poden servir, fàcilment, per aconseguir la fidelitat del lector.

Pel que fa a la trama policial, l'acció té lloc a Tailàndia, la qual cosa permet afegir un punt d'exotisme als resultats de la línia de producció de la més que qüestionable

escola NNN (novel·la negra nòrdica) en què hi ha més fum que flames.

Al marge que el retrat de la societat tailandesa sigui més o menys encertat, sí que és cert que tot resulta creïble: la concatenació dels fets està ben travada; els girs són prou imprevistos per satisfer les expectatives i els personatges secundaris tenen una sòlida fortalesa que, en segons quins casos –el de la inspectora Crumley nés un–, té un punt d'excepcionalitat. El perill, però, de tot plegat, és que s'hi intueix –en les absències– una certa voluntat d'anar per feina que en desllueix el resultat final. *

ESCARABATS
Jo Nesbo

Traducció: Meritxell Salvany
Editorial: Proa
Barcelona, 2015
Pàgines: 460
Preu: 19,90 euros